

Strategisk arbejdsprogram

2020 – 2023/4

Ret til tegnsprog - hele livet

Danske
Døves
Landsforbund

Indledning

Arbejdsprogrammet for Danske Døves Landsforbund (DDL) sætter retning for det politiske arbejde med seks indsatsområder, som er vedtaget på landsmødet den 8. – 10. maj 2020. Ud af de seks er der særligt fokus på tre områder, som prioriteres højest, da de vurderes at danne grundlag for at kunne opnå succes på de øvrige områder. Det er følgende:

- **Dansk tegnsprog**
- **Tegnsprogstolkning**
- **Stærke fællesskaber**

Overskriften i arbejdsprogrammet hedder "Ret til tegnsprog – hele livet" og afspejler kernen i DDL's arbejde, som er døves ret til dansk tegnsprog. Alt hvad DDL laver handler om dansk tegnsprog. Det er DDL's grundlæggende værdi, at døve i Danmark har ret til at tale og få informationer på deres eget modersmål - dansk tegnsprog. Med fuld adgang til dansk tegnsprog er døve ligestillet med andre mennesker i det danske samfund. Der mangler en national, politisk vedtaget plan for, hvordan dansk tegnsprog styrkes og fremmes i samfundet som et ligeværdigt nationalt sprog, så døves ret til tegnsprog hele livet sikres. Det skal vi kæmpe for.

Vi oplever fortsat, at der er stor uro og forringede vilkår på området for tegnsprogstolkning. Det er afgørende for døves muligheder i samfundet, at der er nem og fri adgang til tegnsprogstolkning af høj kvalitet. Der er brug for, at myndighedsansvaret for tegnsprogstolkning samles, så døve sikres én indgang til bestilling af tegnsprogstolk. Det kræver politisk handling.

DDL skal arbejde for at påvirke udviklingen i den rigtige retning og sætte synlige politiske aftryk, der gavner medlemmerne. Det vil kræve koordineret politisk handling både nationalt og lokalt. Hovedbestyrelsen i DDL varetager det nationale arbejde med de på landsmødet besluttede indsatsområder, mens den lokale medlemsforening varetager det lokale arbejde. Det besluttet lokalt, hvordan medlemsforeningen vil arbejde med indsatsområderne og hvilke handlinger der iværksættes, så de er meningsfulde og passer til de lokale forhold. For at sikre, at medlemsforeningerne kan løfte opgaven lokalt og samtidig skabe stærke sociale fællesskaber på tegnsprog for døve, skal landsforbundet hjælpe, styrke og udvikle medlemsforeningerne, så der også i fremtiden er lokale fællesskaber for døve i hele landet. Forudsætningen for at lykkes er et tæt samarbejde mellem det lokale og det nationale.

Til alle seks indsatsområder vil der efter landsmødet blive udarbejdet en plan for, hvordan der arbejdes med områderne. I det arbejde inddrages FN's 17 verdensmål, så DDL's indsatser bidrager til at løfte verdensmålene, hvor det giver mening for døve. Der lægges op til, at der i løbet af landsmødeperioden drøftes status og fremdrift i arbejdet med indsatsområderne i hovedbestyrelsen og på årlige møder med medlemsforeningernes formandsnetværk.

Dansk tegnsprog

Dansk tegnsprog er nøglen til et godt liv for døve. Derfor skal det fremmes og styrkes.

Dansk tegnsprog skal være et ligeværdigt, anerkendt sprog i Danmark, ikke bare på papiret men i virkeligheden. Derfor skal retten til dansk tegnsprog indgå i alle offentlige anbefalinger og retningslinjer, så det sikres, at døve altid kan anvende dansk tegnsprog i alle livets sammenhænge.

Døvfødte og døvblevne børn skal altid have tilbud og mulighed for dansk tegnsprog. Forældrene skal have objektiv vejledning om dansk tegnsprog, og der skal være faglige og sociale tilbud, så der er reel mulighed at vælge dansk tegnsprog som modersmål for sit barn.

Det skal sikres, at døve gennem hele livet har adgang til tegnsprogmiljøer, hvor man frit og uhindret kan kommunikere på tegnsprog med både andre døve og fagprofessionelle. Det gælder også de unge, der ikke nødvendigvis er vokset op med tegnsprog. DDL skal samarbejde med DDI og DDU om kontakt til denne gruppe.

Der skal forskes og undervises i dansk tegnsprog på alle niveauer, og det skal være nemt for interesserede at få undervisning af høj kvalitet i dansk tegnsprog.

For at sikre dansk tegnsprog skal der vedtages en national strategi og tilhørende lovgivning for at styrke og fremme dansk tegnsprog og tegnsprogstalesendes rettigheder i Danmark.

Tegnsprogstolkning

Tegnsprogstolkning er en afgørende faktor for døves adgang til samfundet.

Området for tegnsprogstolkning er præget af uro og uoverskuelighed. Derfor skal ansvaret for håndtering af tegnsprogstolkning samles i én myndighed på tværs af alle sektorområder. Al bestilling og afregning af tegnsprogstolkning skal ske gennem denne myndighed.

Døve skal sikres ret til tolk på alle områder og ret til selv at bestemme, hvornår og i hvilket omfang man har brug for tegnsprogstolkning, og hvem der skal tolke. Det kræver bl.a., at sektoransvarsprincippet og uforenelighedsbegrebet afskaffes. Samtidig skal fjertolkning være muligt hele døgnet på alle områder.

Der skal sikres tegnsprogstolkning af høj kvalitet. Derfor skal uddannelsen være på et højt niveau, der skal være løbende efteruddannelse og ordentlige arbejdsvilkår for tegnsprogstolkere, så de kan yde den bedst mulige tolkning for døve.

DDL skal inddrages og sikres reel indflydelse på udvikling af tegnsprogstolkeområdet for at bidrage med tolkebrugernes perspektiv på området.

Stærkt fællesskab

Det er i døves fællesskaber, at tegnsprog blomstrer og resultater opnås.

Medlemsforeningerne skal hjælpes, styrkes og udvikles, og DDL skal understøtte udviklingen af nye typer fællesskaber. DDL og foreningerne skal altid være åbne og opsøgende overfor nye medlemmer, så der også i fremtiden er stærke fællesskaber med tegnsprog som omdrejningspunkt.

Medlemmernes daglige liv er ude lokalt. Derfor er det vigtigt, at medlemsforeningernes engagement i og viden om det lokalpolitiske arbejde skal styrkes.

Døve på Færøerne og i Grønland er en naturlig del af DDL. Særligt i Grønland skal DDL bidrage til at få politisk handling, der forbedrer vilkårene for døve.

Kommunikationen mellem DDL, medlemsforeningerne og medlemmerne skal prioriteres for at sikre ejerskab til DDL på alle niveauer.

Frivillige er en grundsten i DDL og medlemsforeningernes virke, og det frivillige engagement skal styrkes både lokalt og nationalt.

**Danske
Døves
Landsforbund**

Solidaritet for alle

Døvesamfundets eksistens er afhængigt af, at vi er solidariske med alle døve.

Ensomme, udsatte og sårbare døve kan ikke benytte samfundets tilbud på lige fod med andre. Derfor skal DDL skabe projekter, aktiviteter og politisk handling, der forbedrer vilkårene for disse døve.

Nogle døve er dobbeltminoriteter i kraft af f.eks. køn, seksualitet eller etnicitet, hvilket kan øge risikoen for yderligere marginalisering. Det er vigtigt, at DDL også kæmper for disse gruppers rettigheder.

Ældre døve vil være en voksende gruppe i de kommende år. Det skal sikres, at ældre døve, særligt de svageste, har samme muligheder og vilkår som andre ældre.

Døve og tegnsprogstalende børn er en lille, spredt gruppe, hvilket gør det svært at opbygge relationer med andre tegnsprogstalende børn. Derfor skal DDL skabe stærke fællesskaber for tegnsprogstalende børn og deres familier.

Døve i udviklingslande er nogle af de allermost udsatte mennesker i verden. Derfor skal DDL indgå globale partnerskaber med lokale døveorganisationer for at styrke døve i de dele af verden, hvor man ikke har samme rettigheder og muligheder som i Danmark. Projekterne skal tage udgangspunkt i FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling.

Lige muligheder i samfundet

På en række områder er døve ikke ligestillet i samfundet. Det skal ændres.

Samfundets kendskab til døve og dansk tegnsprog skal øges for at skabe bedre jobmuligheder for døve.

Døve skal have fri og uhindret adgang til kulturtilbud, både med tegnsprogstolkning og tilbud på dansk tegnsprog.

Døves historie, sprog og kultur skal fremmes og støttes på lige fod med dansk kultur.

Information og service i den offentlige sektor, herunder det politiske system, skal gøres tilgængeligt på tegnsprog, så døve kan bidrage og deltage aktivt i samfundet.

Der skal være mere og bedre undertekstning og tolkninger på dansk tv og film samt streamingtjenester.

Der skal produceres tv og medieindhold udviklet og udført på dansk tegnsprog i høj kvalitet, da det giver et helt andet og mere naturligt flow end tolket tv.

Politisk slagkraft

Hvis DDL skal gøre en forskel, skal samfundet vide, vi eksisterer.

DDL skal være en synlig og markant civilsamfundsaktør. Derfor deltager vi aktivt i relevante netværk og fora, hvor vi kan styrke DDL's position. Det gør vi både lokalt, nationalt og internationalt igennem DNR, EUD og WFD.

DDL skal være i konstant dialog med beslutningstagerne for at forbedre døves vilkår. Det er afgørende, at beslutningstagerne har tillid til DDL og vi skal altid bidrage med konkrete og konstruktive inputs.

Det er afgørende for indflydelse, at der er kendskab til døve og døves vilkår. Derfor prioriterer vi at styrke den eksterne kommunikation og lave oplysningskampagner.

For at forbedre vilkårene for døve skal DDL sikre et godt og tæt samarbejde med de organisationer, der virker indenfor døveområdet. Vi er samtidig altid åbne og opsøgende overfor nye samarbejdspartnere.

**Danske
Døves
Landsforbund**